

Siły zbrojne
Polskiej
Rzeczypospolitej
Ludowej
stoją na straży
suwerenności
i niepodległości
Narodu Polskiego,
jego
bezpieczeństwa
i pokoju

Z projektu Konstytucji
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

GAZETA POMORSKA

Organ Komitetu
Wojewódzkiego
Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Rok V

Bydgoszcz, piątek 8 lutego 1952 r.

Nr 34 (1100)

Z radością witamy nową Konstytucję Wielką Kartę praw narodu polskiego

WARSZAWA (PAP). Zebrania, poświęcone omówieniu projektu Konstytucji, charakteryzuje masowy udział społeczeństwa i nie zwykle żywa dyskusja.

W Zakładach Wytwórczych im. Komuny Paryskiej w Warszawie zebranie dyskusyjne trwało od godziny 15 do 19. Zaledwie jeden z mówców kończył wypowiedź, podnosiły się ręce innych, zgłaszających się do głosu.

Wielu z dyskutantów mówiło o ponurym okresie międzywojennym, okresie bezrobocia, nędzy i wyzysku.

Slusarz Wojciech Ptak — powiedział m. in.: „O pułkownikowskiej konstytucji z 1935 roku mogliśmy się tylko wypowiedzieć w naszych strajkach — za co „chłopaki z Gołdźcinowa” w pisywali ja nam pałkami na plecach”.

Stanisław Pyrka, hydraulik opowiada jak z czasów rządów burżuazyjnych w fabryce, w której pracował, ko bieta urodziła dziecko na hali fabrycznej, bo nie było urlopów macierzyńskich. Na wsi, w której się urodził zabierano głodującym chłopom pościel i naczynia za podatki. Na podwórku domu, w którym mieszkał, studenci zara biali na życie jako uliczni grajkowie.

Telemechanik Mieczysław Polkiewicz mówił o tym, jak trudno było w Polsce sanacyjnej znaleźć pracę, a jak łatwo było ją utracić. „Dziś — powiedział on — prawo do pracy, gwarantowane przez naszą Konstytucję i realizowane w życiu, przekreśliło raz na zawsze strach robotników przed bezrobociem i idąca w ślad za nim nędza”.

Jeden z najmłodszych uczestników zebrania, absolwent kursu telemonta-żarów, Henryk Łupa powiedział: „Jestem szczęśliwy, że żyję w tym czasie, kiedy powstaje nasza Konstytucja. Jestem szczęśliwy, że mogę uczyć się i budować socjalizm”.

„Długo jeszcze po zakończeniu zebrania na ulicy przed fabryką tworzyły się grupy, dyskutujące o projekcie Konstytucji.”

W Fabryce Maszyn Tytoniowych w Warszawie, po referacie, omawiającym cel i znaczenie ogólnonarodowej dyskusji zabierali głos liczni robotnicy. W czasie przemówień robotników padają okrzyki: „Niech żyje Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Wielka Karta praw narodu polskiego”, „Niech żyje Prezydent Bolesław Bierut”.

Szczególnie wielkie wrażenie na zebranych wywarło wspomnienie robotnicy tej fabryki, Haliny Sobierajskiej, która ze łzami w oczach opowiedziała, jak przed wojną wyrzucana była z pracy, ponieważ miała dziecko.

„Od najmłodszych lat służyłam po ludzku — mówi H. Sobierajska. Później urodziła mi się córka i od tej pory nigdzie nie mogłam znaleźć pracy. Pewnego razu przeczytałam w gazecie, że dziedzińska Karolkiewiczowa

z majątku Kamionka, w pow. garwolińskim poszukuje kucharki, więc pojechałam tam. Ale aż się przestraszyłam, bo na to miejsce zgłosiło się 95 kobiet. Nic nie powiedziałam, że mam dziecko i pokazałam dobre świadectwa, więc Karolkiewiczowa przyjęła mnie do pracy. Gdy się wydało, że mam dziecko dziedzińska kazała mi natychmiast iść precz na ulicę. Błagałam ją, żeby mnie zostawiła i że moja dziewczynka nie będzie jeść we dworzec, tylko dzielić się będą z dzieckiem tym, co dostanę. Za to byłam jeszcze gorzej poniewierana.

Plakałam często, jak córka mówiła „mamusiu, czy będziemy mieć swoje mieszkanie?” — Dopiero w 1945 roku, kiedy wyzwoliła nas Armia Radziecka osiągnęłam to, czego w życiu najbardziej pragnęłam — dostałam pierwsze w życiu mieszkanie i pracę. Jestem szczęśliwa, bo nasza Konstytucja daje kobietom to, czego nigdy nie miała: stałyśmy zrównane w prawach z mężczyznami, korzystamy z urlopów w czasie ciąży, mamy wczasy. Moja córka dziś kończy szkołę, dobrze się uczy. Moje dziecko może być doktorem czy inżynierem. Czy ja mogłam marzyć o tym przed wojną?”.

Konstytucja jest wyrazem najbardziej postępowych tradycji narodu polskiego, zawiera gwarancję jak najszerszych praw i swobód obywatelskich

WARSZAWA (PAP). W dniu 6 bm. odbyła się w Warszawie konferencja księży-delegatów okręgowych komisji przy ZBoWiD ze wszystkich województw. Na konferencji tej omawiano i żywo dyskutowano projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Lu-

dowej. Po dyskusji księża przyjęli na stępującą uchwałę:

„Przedstawiciele księży ze wszystkich okręgów komisji przy ZBoWiD, zebrani na konferencji w Warszawie dnia 6 lutego br., zapoznawszy się z projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — stwierdzają, że: Konstytucja jest wyrazem najbardziej postępowych tradycji narodu polskiego, że zawiera gwarancję jak najszerszych praw i swobód obywatelskich. Przez zapewnienie prawa do pracy, nauki, opieki lekarskiej i wypoczynku, stwarza możliwości dalszego wszechstronnego rozwoju gospodarczego i kulturalnego społeczeństwa, a tym samym stanowi rękojmnię potęgi, siły i suwerenności naszego państwa.

Konstytucja zapewnia wolność sumienia i gwarantuje pełną swobodę wykonywania praktyk i obrzędów religijnych. Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej nie zezwala na zmuszanie obywateli do niebrania udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych.

Zebrani księża apelują do wszystkich katolików w Polsce, aby wzięli jak najszerszy udział w dyskusji nad projektem nowej Konstytucji, zdając sobie sprawę z ważności tej doniosłej ustawy zasadniczej naszego narodu”.

Zbiór materiałów i dokumentów z działalności Polskiej Partii Robotniczej

WARSZAWA (PAP). Na półkach księgarskich ukazał się zbiór materiałów i dokumentów z działalności Polskiej Partii Robotniczej od chwili jej powstania — w styczniu 1942 roku do grudnia 1948 r., tj. do Kongresu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Zbiór zatytułowany „W dziesiątą rocznicę powstania Polskiej Partii Robotniczej” został przygotowany do druku przez pracowników Wydziału Historii Partii KC PZPR: E. Markowa i W. Górę pod redakcją Heleny Koźłowskiej.

W 645 stronicowym tomie dokumenty i materiały zgrupowane są we dług trzech okresów działalności PPR: Od stycznia 1942 r. do lutego 1943 r., od lutego 1943 r. do lipca 1944 r. i od 22 lipca 1944 do grudnia 1948 roku.

Materiały naświetlają ofiarą, nieustraszoną i bohaterską walkę Polskiej Partii Robotniczej, która mocno dźwigałac sztandar marksizmu-leninizmu i opierając się o braterski sojusz ze Związkiem Radzieckim prowadziła masy pracujące poprzez ofiarne boje z najeźdźcą hitlerowskim i rodzimą reakcją — do wyzwolenia narodu i społecznego, do utrwalenia władzy ludowej, do odbudowy i rozbudowy Ojczyzny Ludowej.

Naród socjalistyczny, stają się — że użyję słów Majakowskiego — „przywódcami, a równocześnie sługami narodu”. Może to być powodem naszej dumy, ale też niezmiernie potęguje odpowiedzialność wobec tak szczerze rozumianych zadań. Spelnienie tych zadań to powołanie artysty, to jego konstytucyjne prawo i obowiązek.

W Konstytucji Polska Ludowa realizuje rzetelnie wobec twórców zapowiedź Manifestu Lipcowego i Karty Wrocławskiej. Sprawą honoru twórców jest służyć Polsce Ludowej z taką samą rzetelnością”.

JAN BRZECHWA
literat

To nigdy nie wróci

Przebijanie ziemniaków, to jedna z najcięższych robót jakimi obarczono dzieci na wsi w okresie międzywojennym. Brak nauki i opieki, złe warunki sanitarne — a co za tym idzie ciemnota i choroby, to smutny los jaki stwarzała dziecku wiejskiemu Polska sanacyjna.

(Zdjęcie z października 1938 roku). CAF

Wolność „po amerykańsku”

PREZYDENT WILSON oświadczył dnia 22 stycznia 1917 r. w Senacie U. S. A:

„Proponuję więc, by wszystkie państwa przyjęły zgodnie doktrynę prezydenta Monroe jako doktrynę wszechświatową i by uznały, że żadne państwo nie będzie dążyło do narzucenia swego ustroju innemu państwu ani innemu narodowi, lecz że każdy naród — wielki na równi z małym — powinien sam decydować o swoim ustroju, bez gróźb, przeszkód ani obaw”.

Ten angielski admirał w amerykańskiej służbie, przenoszony na barkach Koreańczyka z Południowej Korei, jest dostatecznym potwierdzeniem tego, w jaki sposób USA realizują przyrzeczenia swoich mężów stanu.

Tak wygląda fałsz artykułów burżuazyjnej konstytucji, tak wyglądają oświadczenia burżuazyjnych mężów stanu zestawione z faktami.

Nasza Konstytucja jest Konstytucją wolności i praw ludu pracującego, jej artykuły i prawa zgodne są z codziennymi faktami. Zatwierdza ona prawa i zdobycze jakie osiągnął Naród Polski w wyniku rewolucyjnych przemian. I dlatego właśnie jest ona prawdziwą, demokratyczną — naszą Konstytucją.

Nowa Konstytucja — to wielkie przeżycie dla każdego Polaka

Nowa Konstytucja — kodyfikacja praw ludu, to wielkie przeżycie dla każdego Polaka, milijonowego Ojczyznę. Wyraza ona pragnienia i tęsknotę wielu pokoleń. I nawet przy małej wyobraźni, w poszczególnych artykułach, które czerpią swe soki z Rewolucji Październikowej, można dojrzeć jak na tasma filmowej, dzieje walk i zmagani naszego ludu pracującego o sprawiedliwy ustrój społeczny.

Twórcy bardziej niż kiedykolwiek są w stanie ocenić wagę tego aktu, albowiem w historii naszej po raz pierwszy sprawom kultury przyznano tak wysoką rangę. Pisarze, którzy byli pańszczykami w społeczeństwie kapitalistycznym, dziś, w ustrój tworzącym

W 4 rocznicę powstania Koreańskiej Armii Ludowej

PHENIAN (PAP). Naród koreański obchodzi uroczystości 8 lutego...

Zaloga wielu zakładów przemysłowych podejmuje zobowiązania dla uczczenia doniosłej rocznicy utworzenia...

Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza przyniosła narodom tybetańskiemu wolność, postęp i kulturę

PEKIN (PAP). Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza, która wkroczyła do Tybetu...

M. in. personel sanitarny Chińskiej Armii Ludowo - Wyzwoleńczej okazuje jak najbardziej idącą pomoc lekarską...

Stycyniowy plan montażu motocykli SHL 125 wykonano w 110 proc.

WARSZAWA (PAP). W styczniu br. załoga Warszawskiej Fabryki Motocykli...

Do osiągnięcia tak dobrych wyników przyczyniła się wzmocniona wydajność pracy...

Dokerzy Hamburga odmówili wyładowania broni

BERLIN (PAP). Agencja ADN donosi, że w ostatnich dniach w Hamburgu...

Zaloga wielu zakładów pracy z zapalem realizują zobowiązania podjęte dla uczczenia 10 rocznicy powstania PPR

KATOWICE (PAP). Śląscy górnicy i włókniarze, wzmagając w realizacji zobowiązań...

W kopalni „General Zawadzki” cała załoga wykonuje z nadwyżką plany wydobywcze...

Do 6 m. załoga tej kopalni w ramach zobowiązań dała dodatkowe wydobyć 3.539 ton węgla...

Wśród załóg Bielskich Zakładów Przemysłu Wełnianego szczególnie dobre wyniki osiąga w realizacji zobowiązań...

„Polska Partia Robotnicza uczyła nas, że tylko wytrzymałość, rzetelna praca...

Komunikat o wykonaniu rocznego planu Federacji Rosyjskiej

Rok 1951 był rokiem dalszego wzrostu poziomu materialnego i kulturalnego ludności RFSRR

MOSKWA (PAP). Urząd Statystyczny Federacji Rosyjskiej opublikował komunikat o wynikach wykonania...

Roczny plan produkcji przemysłowej w roku 1951 wykonany został w 104 proc. z nadwyżką...

Komunikat wskazuje, że w porównaniu z rokiem 1950 produkcja hutnictwa żelaza...

Partia Komunistyczna broniąca interesów narodu jest jedyną nadzieją mas pracujących Indii

MOSKWA (PAP). Dziennik „Pravda” zamieścił korespondencję własną z Delhi...

Prasa indyjska podkreśla, że partia kongresowa mogła uzyskać większość głosów...

Polowa zarejestrowanych wyborców w ogóle nie brała udziału w głosowaniu...

Nowy premier rozpoczął swoje urzędowanie od wprowadzenia policyjnego terroru na terenie całego kraju...

Ważnytońscy reżyserzy, uważający utworzenie wspólnego dowództwa...

Egipska reakcja wkroczyła jawnie na drogę zdrady narodu i zaprzędania jego interesów...

Wbrew zapewnieniom prozdrowotnych dzienników egipskich o „pokojowej atmosferze”...

W tym czasie ożywiona działalność rozwinął za kulisa Walka ludu egipskiego trwa.

Czułość wobec wrogów narodu oraz pilne strzeżenie tajemnicy państwowej jest obowiązkiem każdego obywatela...

Naród mongolski składa hołd prochom Marszałka Czojbałšana

UEAN-BATOR (PAP). Po przybyciu do Ulan-Bator pociągu specjalnego...

Wokół trumny złożono liczne wieńce od Mongolskiej Partii Ludowo-Revolucyjnej...

Uchwały plenum Zarządu Głównego Zw. Zaw. Nauczycielstwa Polskiego

WARSZAWA (PAP). Zarząd Główny Zw. Zaw. Nauczycielstwa Polskiego...

„Pełna realizacja nowych zadań trzeciego roku Planu 6-letniego i przy bierającej na siłę walka o pokój...

Uchwała zobowiązuje również zarząd instancji związkowych do zwrotu najbardziej uwagi na zagadnienia socjalno-bytowe...

„Dlatego też uchwała wskazuje, że oparcie pracy wychowawczej nauczyciela na założeniach projektu Konstytucji...

Przed 4 rocznicą zwycięstwa sił pokoju w Czechosłowacji

PRAGA (PAP). W dniu 25 lutego br. naród czechosłowacki obchodził 4 rocznicę odniesienia wielkiego zwycięstwa...

Młodzież Niemiec Zachodnich nie zamierza przelewać krwi w imię interesów anglo-amerykańskich imperialistów

BERLIN (PAP). W chwili, gdy Bundestag boński przystąpił do obrad nad projektem ustawy...

Wielce protestacyjne odbyły się w licznych kopalniach Zagłębia Ruhry. Z różnych miejscowości...

Potęna demonstracja protestacyjna młodzieży odbyła się w Wilhelmshaven. W pochodzie niesiono transparenty...

Rząd USA chce uniemożliwić zwołanie Ogólnopolskiego Kongresu Obronców Pokoju

NOWY JORK (PAP). Odbyło się tu posiedzenie Amerykańskiego Komitetu Przygotowawczego...

USA oraz fakt, że departament stanu odmówił wydania paszportów wybitnym bojownikom o pokój...

Oświadczenie brazylijskiego ministra sprawiedliwości — stwierdza Komitet — który motywuje wydanie...

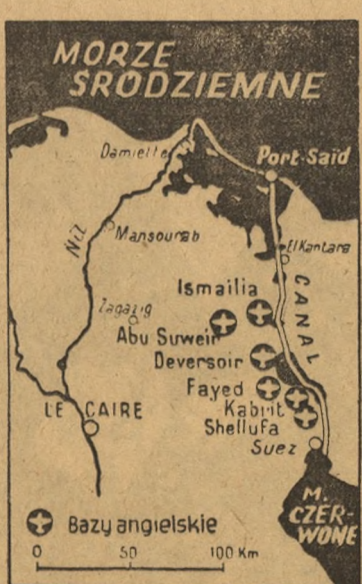
Strajki we Włoszech

RZYM (PAP). Na Sycylii trwa w dalszym ciągu strajk 10 tysięcy górniczych kopalni siarki...

Di Vittorio podkreślił, że słuszne żądania górników popierane są przez szerokie warstwy społeczeństwa...

Król Faruk był posłuszny

Kiedy w połowie stycznia br. toczyły się w Waszyngtonie rozmowy między Churchilllem i Trumanem...

mi reprezentant drugiego uczestnika rozmów waszyngtońskich, Trumana, ambasador amerykański w Kairze...

Kiedy 27 stycznia rząd Nahaś Paszy zebrał się po raz drugi, decyzji żadnych nie podjęto...

Nowy premier rozpoczął swoje urzędowanie od wprowadzenia policyjnego terroru na terenie całego kraju...

Ważnytońscy reżyserzy, uważający utworzenie wspólnego dowództwa...

Egipska reakcja wkroczyła jawnie na drogę zdrady narodu i zaprzędania jego interesów...

Wbrew zapewnieniom prozdrowotnych dzienników egipskich o „pokojowej atmosferze”...

W tym czasie ożywiona działalność rozwinął za kulisa Walka ludu egipskiego trwa.

W 10 rocznicę powstania PPR

Przeciwno wrogom, o szczęście ludu

Do robotników, chłopów i inteligencji, do wszystkich patriotów... Pierwsza odezwa Polskiej Partii Robotniczej przechodziła z rąk do rąk...

przez reakcję w sile 50 ludzi, uzbrojony w 4 rkm i 1 ckm. Ich oficerowie pod pozorem przyjacielskiej rozmowy nawiązali kontakt z gwardzistami.

Zbliżali się szybko z okrzykiem „ręce do góry”, ze wszystkich stron otaczając nasz oddział. Gwardziści nie przeczuwając niczego sadzili, że to żarty.

„W ten sam sposób zamordowali reakcyjni bandyci 4 chłopów, którzy przyszli zobaczyć żołnierzy Armii Ludowej. Reakcyjni oprawcy chcieli wszystkich wybić, żeby nie było świadków tej potwornej zbrodni.”

Mord w lesie krańskim rzucił jaskrawy snop światła na metody, jakich w walce z narodem polskim używała delegatura londyńska...

Z głodujących miast, ze spalonych wsi poszły na wezwanie PPR do walki zastępy bojowników. Chwycili za broń robotnicy, walcząc o wolność...

W dniu 9 września przed 11-tą zapuścił się w las, w którym stacjonował gwardziści, oddział zorganizowany w przedwojennej Polsce...

siące Polaków, pragnących wyzwolenia Ojczyzny, hasłami: „ekonomi krwi”, „stania z bronią u nogi”.

W pamiętną noc sylwestrową 1943-44 wybitny działacz KPP, przywódca PPR, Towarzysz Bierut...

„Falszywa i zębna dla Polski polityka kół reakcyjnych — mówił na pierwszym plenarnym posiedzeniu KRN ob. Jankowskiej (Towarzysz Bierut) — usiłowała wepchnąć naród polski na bezdroża wstecznych dążeń...”

„W utworzenie KRN, załaska przyszłej władzy ludowej, wywołała wśród polskiej reakcji wzmogoną falę wściekłych ataków na lewicę, na Polską Partię Robotniczą...”

ty Robotniczą. Towarzyszka temu wzmogła działalność dywersyjną Londynu, usiłującą skłębic „Radę Jedności Narodowej” i „Centralny Komitet Ludowy”.

Pod przewodnictwem PPR, w oparciu o KRN, na czele której stał Towarzysz Bierut, masy pracujące...

Choć polska reakcja, która oddała się na usługi anglo-amerykańskim wywiadom, zwa węgla strzelała do robotników, pomagających dzielnie chłopom obszarzać ziemię...

Polska Partia Robotnicza i jej kontynuator — Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, sprawiły, że nasze pokolenie w oparciu o przyjaźń, przykłąd i pomoc ZSRR buduje silną robotniczo - chłopską, wolną od wyszku Ojczyznę...

W styczniu br. została otwarta w Liege (Belgia) wystawa, obrazująca osiągnięcia ekonomiczne i kulturalne Polki Ludowej. Wystawa posiadała bogatą zaprezentowaną działalność polskiej sztuki ludowej.

Aktywistom ZMP w odpowiedzi

Musimy zaspokajać zainteresowania i pragnienia młodzieży

W ostatnich dniach kilku aktywistów ZMP zwróciło się do Zarządu Wojewódzkiego z szeregiem ważnych i aktualnych spraw, dotyczących pracy na szczeblu organizacji i życia młodzieży.

Nasz aktywista często odrywa się w swojej codziennej robocie od potrzeb i zainteresowań młodzieży. Czy potrafiliśmy pokazać młodzieży sens naszych czasów...

Zamiast odpowiedzi poradzić nam — przeczytajcie uważnie i starannie dobrą książkę W. Czaczyna „O товарищеских — przyjaciółach”.

„Ileż to młodych ludzi nie wie, jak i czym zająć się wieczorami. Gdyby tak sprawić, by zapalili się do osiągnięcia jakiegoś celu i walczyli o ten cel! To przecież nasze sprawy...”

„Nieszczęście uwagi o jego pracy pomagają mu: „Wszystko staracie się robić sami. Dajcie i nam coś do roboty! Pomozemy”.

Kolektyw odpowiada mu dalej: — Wybrać dla każdego takie zajęcie, jakie mu najbardziej odpowiada. Iwan Krajew w swojej pracy dostrzega teraz jeszcze inne rzeczy.

„Nieszczęście uwagi o jego pracy pomagają mu: „Wszystko staracie się robić sami. Dajcie i nam coś do roboty! Pomozemy”.

Organizacja komsomolska pod kierunkiem Krajewa umie zająć się śmiało projektami młodego technika Wołodii Dmitriewa...

Tak pracowała tam komsomolska organizacja — zaspokajając potrzeby i zainteresowania młodzieży, uczyła i wychowywała. Praca organizacji była głęboka...

„Mówiliście przed chwilą o swoich marzeniach. Słuchałem i myślałem: A jakie są moje marzenia? Słowo ho noru daje, że nic nie wymyśliłem.

Słowa Szyszkińca to chyba żywe wskazania dla pracy naszej organizacji. Posłuchajmy i my, czego pragnie młodzież, o czym marzy. Czeszemy trudno jest dowiedzieć się tego.

„Początek marzeń. Pisali o nich Lenin: „Początek marzeń. Gdziekolwiek byłby człowiek, który nie mógł wybiegać czasem naprzód i w swej wyobraźni oglądać całkowitego i wykończonego obrazu tego samego tworu...”

„Nieszczęście uwagi o jego pracy pomagają mu: „Wszystko staracie się robić sami. Dajcie i nam coś do roboty! Pomozemy”.

„Nieszczęście uwagi o jego pracy pomagają mu: „Wszystko staracie się robić sami. Dajcie i nam coś do roboty! Pomozemy”.

O polskich konstytucjach burżuazyjnych

wszystkim ochronę mienia”, chroniła przede wszystkim bogactwa kapitalistów i obszarników, bogactwa powstałe kosztem nędzy mas pracujących.

„Konstytucja marcową rodziła się w okresie wznoszenia się fali rewolucyjnej, która pod wpływem Wielkiej Październicy ogarnęła całą Europę. Wzmagająca się rewolucyjna wystąpienia mas pracujących Polski.”

„Istotny klasowy charakter tej konstytucji uławiana artykuł 99, chociaż zawołany został misternym sformułowaniem. Artykuł ten mówi m. in.: „Rzeczpospolita Polska uznaje wszelką własność czy to osobistą poszczególnych obywateli, czy to zbiorową związków obywateli, instytucji, ciał samorządowych i wreszcie samego państwa, jako jedną z najważniejszych podstaw ustroju społecznego i porządku prawnego...”

Historyk burżuazyjnego ustroju, profesor Kutzbea, musiał przyznać, że „władza zwierzchnia narodu” jest pojęciem użytym w konstytucji teoretycznie bez żadnego zamiaru, aby je praktycznie w życie wprowadzić.

Konstytucja głosiła „niezawisłość sądowni”. A w rzeczywistości? Sądy były narzędziem w rękach burżuazyjnych katów. Służyły przede wszystkim interesom klasy panującej.

Konstytucja mówiła o wolności sumienia, o prawie zgromadzenia się, zgromadzenia stowarzyszeń, wolności prasy itd. A w rzeczywistości? Nie dopuszczono do legalnego działania Komunistycznej Partii Polskiej, przesyłano komunistów, policja napadła na lokale robotnicze...

Przeciwko walczącym o Polskę wolną od ucisku, o prawa ludu pracującego strajkującym robotnikom rządu burżuazyjne nasyłały policjantów uzbrojonych w karabiny maszynowe i granaty. Ani jednak terror, ani przesyłanie nie zdołały osłabić walki klasy robotniczej.

Coraz potężniejsze stają się demonstracje robotnicze, rośnie ilość i uporczywość strajkujących. W tych warunkach burżuazja nie wystarczała już formy ucisku i wyszku, jakie dawała jej konstytucja 1921 r.

W wyniku tego większość narodu — robotnicy, chłopci, inteligencja pracująca — pozbawiona była praw politycznych i możliwości wyrażania swej woli. „Ci...”, którzy sądzą, że bez względu na równość jest koniecznym warunkiem demokracji — mylą się” — oświadczył herold dyktatury sanacyjnej. Car.

„Państwo stosuje środki przymusu” — głosi faszystowska konstytucja. Faszystowskie prawo pięści, bez względu na terror, reżim obozów koncentracyjnych i represji miały pełne prawo działania.

Faszystowska konstytucja, jawnie faszystowska dyktatura, spotkały się z rewolucyjnym oporem mas. Mylił się Car, kiedy mówił, że zasady konstytucji faszystowskiej dają „pełną rekojmie”. Wbrew terrorowi burżuazji, wbrew prawicowemu przywódcom PPS i Stronnictwa Ludowego, którzy w służbie burżuazji popierali faszystyzację kraju...

Naród nigdy nie uznał faszystowskiej konstytucji i przekreślił ją zdecydowanie w chwili ujęcia władzy w swe ręce. „Uznanie konstytucji z 1935 roku za podstawę swej działalności i podstawę ustroju przyszłej wolnej Polski, byłoby urąganiem woli całego narodu, któremu akt ten narzucony został przemocą i który legalności jego nie uznał nigdy”.

Dziś naród nasz z radością i dumą, z poczuciem wielkiej odpowiedzialności przystąpił do dyskusji nad projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, będącej wyrazem jego woli i pragnień. Nowa Konstytucja jest — jak powiedział Towarzysz Bierut — „Wielką Kartą zwycięskich osiągnięć i utrwalonych na zawsze zdobyczy społecznych polskiego ludu pracującego, który stał się rzeczywistym gospodarzem swego kraju, jedynym i wolnym twórcą losów narodu, gwarantem jego rosnącej siły, niezawodną oporą jego wielkiej przyszłości”.

B. Troński

Średniak wczoraj i dziś

Szeroki rynek zbytu na produkty rolne

— oto co daje Polska Ludowa chłopom pracującym

Leżą przed nami stare, pożółkłe akta, sterty dokumentów, świadectwo ludzkiej nędzy i biedy...

rodzaje. Obecnie ziemię doprowadziłem do kultury i spodziewam się lepszych urodzajów.

hodowla zaczęła się nie opłacać... Najgorzej jest z mlekiem. Przeształo ono się zupełnie opłacać...

opieką indywidualnego gospodarstwa rolne pracujących chłopów i udziela im pomocy — w celu ochrony przed...

W rok potem, 2 listopada 1935 r. tenże średniorolny pisał:

„Ja niżej podpisany osadnik Franciszek Ciepłuch z Bądęczu... proszę o odroczenie płatności rat na dzień 1 kwietnia 1935 r. i 1 października br. do dnia 1. 9. 1938 r.

Prośbę moją uzasadniam: Rok 1935 jest kłopotliwy dla rolników z powodu panującej suszy, jaka u nas panowała.

W obecny czas kryzysowy jest mi wprost niemożliwie środków finansowych gdzie wyzerpać, bo zaledwie zapłaci resztę ceny kupna i podatki.

Podanie Ciepłucha, po uprzednim zasięgnięciu zdania wójta Jana Zabła, który — sam bogacz — nie umiał i nie chciał wczuć się w położenie nekłanego długami chłopca...

Sytuacja gospodarza Ciepłucha pogarszała się z roku na rok. W dniu 21 października 1938 roku nie czując się w możliwości regulowania spłat...

Podobna historia egzekucyjna powtórza się u Smogurów we wrześniu 1937 roku i w rok później.

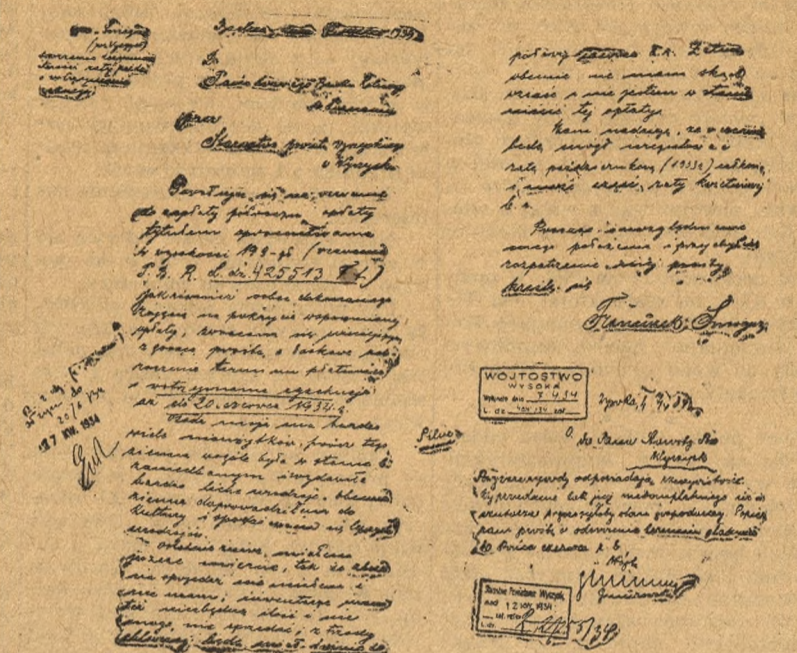
Można by cytować więcej dokumentów świadczących o upadku gospodarstw średniorolnych w okresie międzywojennym.

Zasadniczą przyczyną znikomej rentowności średnich gospodarstw wynikała z niewspółmiernej rozpiętości między ceną produktów...

Rolnik od początku kryzysu, gnębny nakazami zapłaty i egzekucjami — nie kupuje zupełnie odzieży ani obuwia.

Wzięmy dalsze akta. Wymowny obraz kilkuletniego zmagania się z trudnościami odzwierciedlają listy Franciszka Smogury, właściciela 15 ha z teogo Bądęczu, pow. wyrzyskiego.

Oto co pisze on 15 marca 1934 r.: „Do Państwa. Banku Rolnego w Poznaniu przez Starostwo pow. wyrzyskiego

nie, tak, że zboża na sprzedaż nie miałem i nie mam, inwentarza mam też niezbędną ilość i nie mogę sprzedać...

„Franciszek Smogur (46 lat), żona (30 lat), córka Irena (10 lat) — zajmują 2 izby z kuchnią, posiadają 3 łóżka, szafę, starą kanapę, 2 krzesła...

„Czy w tych warunkach stałej huśtawki cen i niezapewnionej rynku na wyprodukowane plony ziemi, może wydawać się dziwne popadanie chłopca...

„A dziś? W tymże Bądęczu, powiatu wyrzyskiego, żyją i gospodarują jeszcze ci sami chłopci...

„Ale — w wyniku wielkich reform społecznych i celowej polityki władzy ludowej — ta ciągła ich walka z wyżyskiem karteli i banków...

„Przekonają nas zresztą o tym fakty Franciszek Ciepłuch mieszka nadal tam, gdzie osiadł przed dwudziestu czterema laty...

„Bylem wtedy młody i silny, — wspomina tamten okres — wspólnie ze mną pracowała żona, dwóch synów, cztery córki...

„Teraz chociażem starszy, czuję się gospodarzem. Widzę wyniki swojej pracy. Dzieci się usamodzielnily, osiadły na własnych gospodarstwach...

„Nic więc dziwnego, że Franciszek Ciepłuch cieszy się w Bądęczu, a nawet w gminie, opinią wzorowego gospodarza.

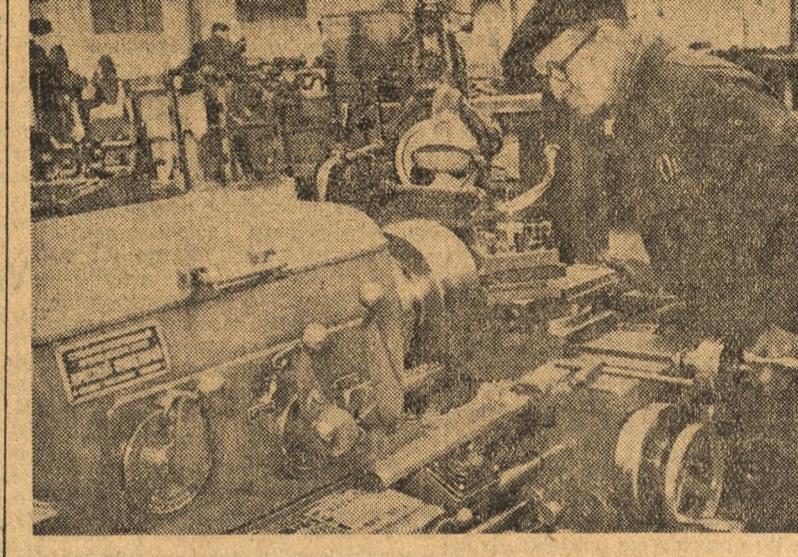
„O poprawie sytuacji materialnej tego średniorolnego chłopca świadczy m. in. fakt, że dziś nie posiada on żadnych zadłużeń...

„Dziśki temu, że dziesiątki worków zboża, wiele sztuk żywności nie idzie już na pokrycie rat i procentów bankowych...

„Dopóki jednak chłop sam się nie przekona o wyższości gospodarki zespolowej nad gospodarką drobnorolniczą...

Przed wiosenną akcją siewną TOR w Chełmnie wyremontuje maszyny rolnicze na czas

We wszystkich działach Technicznej Obsługi Rolnictwa w Chełmnie widać pracę. Robotnicy TOR zdają sobie sprawę z poważnego zadania — w tym roku mają wyremontować więcej maszyn niż w roku ubiegłym.

Tokarz Józef Nadworny pracuje na obrabiarce radzieckiej.

muszą być przeprowadzone szybko i terminowo. Przed rozpoczęciem napraw, na zebraniu podstawowej organizacji partyjnej z udziałem kierownika technicznego...

wrocie z remontu w roku ubiegłym nie był docierany, a odrazu użyty do pracy w polu.

Przez zastosowanie tych ulepszeń naprawę jednego ciągnika w porównaniu z rokiem ubiegłym skrócono o 28 roboczogodzin.

Warsztaty TOR w Chełmnie — mówił Jerzy Grabowski — nie jest zaopatrzony jeszcze w dostateczną ilość narzędzi.

Poważną obniżkę kosztów własnych uzyskała dzięki wprowadzeniu przy remontach systemu półtaśmowego, utworzeniu gniazd naprawczych poszczególnych zespołów regeneracji części wymiennych i przez tulejowanie bloków cylindrowych.

Warsztaty remontowe TOR mają poważne trudności z częstymi kilkugodzinnymi postojami spowodowanymi przerwaniami prądu.

Przedstawiając część tokarzy i majstrów pracujących w TOR to ludzie przybyli z pobliskich wsi.

Sprawa przebiegu remontów w TOR winna być główną troską nie tylko kierownictwa, lecz również miejscowej organizacji partyjnej i związkowej.

„To cacko, nie maszyna — mówił Nadworny. — Dzięki niej wyrobiam 250 proc. normy.

Na ogólnym zebraniu młodzieży ZMP wezwwała do współzawodnictwa w mon-

„Przebieg podległym pracownikom opłacać raty na podstawie... w tym celu służyć jako punkt odwołania...

„Pewnie, nie mamy jeszcze na wsi wystarczającej ilości maszyn rolniczych, nieraz brak jeszcze tu i ówdzie (często wskutek wadliwej pracy GS) dostatecznej ilości nawozów sztucznych...

„Wdzięczne pole do popisu mają tu agitatorzy, którzy, trzeba to stwierdzić, w niedostatecznym stopniu jeszcze tłumaczą, że wprowadzenie nowoczesnych maszyn do produkcji ułatwia pracę i przy ich zastosowaniu można o wiele szybciej wykonać plan.

„Nie ulega naturalnie wątpliwości, że nadejść najlepiej gospodarzący chłop indywidualny nie może uzyskać takich wyników, jakich uzyskanie umożliwiła gospodarka zespolowa.

„Na szczególną uwagę zasługuje przedwodniczący ZMP Aleksander Sorokin, który przy montowaniu silników wykonuje 216 proc. normy.

„Dopóki jednak chłop sam się nie przekona o wyższości gospodarki zespolowej nad gospodarką drobnorolniczą, Państwo Ludowe zapewni indywidualnemu chłopcom pracującym opiekę i zrobi wszystko, aby zachęcić ich do doskonalenia sposobów uprawy ziemi i hodowli, aby osiągnąć maksymalną w warunkach gospodarki indywidualnej, wydajność roli i hodowli.

„Wdzięczne pole do popisu mają tu agitatorzy, którzy, trzeba to stwierdzić, w niedostatecznym stopniu jeszcze tłumaczą, że wprowadzenie nowoczesnych maszyn do produkcji ułatwia pracę i przy ich zastosowaniu można o wiele szybciej wykonać plan.

„Niekłórnymi użytkownikami przysyłają sprzęt zupełnie zrujnowany Świadczy to o tym, że są jeszcze takie gospodarstwa, w których nie przywiązuje się dostatecznej wagi do opieki nad maszynami.

„Wdzięczne pole do popisu mają tu agitatorzy, którzy, trzeba to stwierdzić, w niedostatecznym stopniu jeszcze tłumaczą, że wprowadzenie nowoczesnych maszyn do produkcji ułatwia pracę i przy ich zastosowaniu można o wiele szybciej wykonać plan.

„Dziśki temu, że dziesiątki worków zboża, wiele sztuk żywności nie idzie już na pokrycie rat i procentów bankowych, że wyroby pracy rolnika mają zapewniony zbył na rosnącym z dnia na dzień rynku miejskim, dzięki temu, że Państwo czyni wszystko, aby bez względu na urodzaj czy nieurodzaj zabezpieczyć go przed huśtawką cen, średniorolny Franciszek Ciepłuch zmniejsza swoją gospodarke i ma pełne zaufanie do władzy ludowej.

„Wdzięczne pole do popisu mają tu agitatorzy, którzy, trzeba to stwierdzić, w niedostatecznym stopniu jeszcze tłumaczą, że wprowadzenie nowoczesnych maszyn do produkcji ułatwia pracę i przy ich zastosowaniu można o wiele szybciej wykonać plan.

„Polska Rzeczpospolita Ludowa otacza opieką indywidualnego gospodarstwa rolne pracujących chłopów i udziela im pomocy — w celu ochrony przed wyżyskiem kapitalistycznym, zwiększenia produkcji, podwyższenia poziomu rolniczo-technicznego oraz podniesienia ich dobrobytu.

„Wdzięczne pole do popisu mają tu agitatorzy, którzy, trzeba to stwierdzić, w niedostatecznym stopniu jeszcze tłumaczą, że wprowadzenie nowoczesnych maszyn do produkcji ułatwia pracę i przy ich zastosowaniu można o wiele szybciej wykonać plan.

Stanisław Płodzidym

